

Rozkład materiału nauczania i plan wynikowy

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, opublikowana w Dzienniku Ustaw z 15 stycznia 2009 roku, wprowadziła nowy system nauczania i wychowania. Zostały w niej określone cele kształcenia sformułowane w języku wymagań ogólnych oraz treści kształcenia i oczekiwane umiejętności uczniów wyrażone w języku wymagań szczegółowych.

Ponieważ wymagania ogólne (ujęte w trzech obszarach: I. Chronologia historyczna; II. Analiza i interpretacja historyczna; III. Tworzenie narracji historycznej) odnoszą się do umiejętności nabywanych w toku całego kształcenia historycznego, plan wynikowy uwzględnia tylko wymagania szczegółowe, dotyczące poszczególnych jednostek lekcyjnych. Kursywą oznaczono wymagania wynikające z *Podstawy programowej*, które nauczyciel jest zobowiązany zrealizować. Cele i materiał poszczególnych tematów zostały sformułowane w ujęciu operacyjnym i zakwalifikowane na poziomy wymagań: podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP).

Przedstawiony plan wynikowy jest jedynie propozycją rozwiązań metodycznych, z której nauczyciel może skorzystać, dostosowując ją do kryteriów oceniania sporządzonych na potrzeby jego uczniów.

DZIAŁ	TEMAT	LICZBA GODZIN	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM		
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE	UMIEJĘTNOŚCI
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Czego będziemy się uczyć w klasie II gimnazjum?	1	Zapoznanie uczniów z tematyką zajęć, przedmiotowym systemem oceniania. Omówienie zasad kontroli i oceny osiągnięć ucznia.		
I	1. Początki Polski Część I. Skąd pochodzą Słowianie? Część II. Początki Polski	2	Uczeń zna: - daty: 966, 972 (P), - postacie: <i>Mieszka I</i> , Dobrawy, Hodona (P), - nazwy plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>Słowianie</i> , ród, plemię, <i>książę</i> , <i>Piastowie</i> , <i>monarchia patrymonialna</i> (P), kultura archeologiczna, kultura łużycka, Praindoeuropejczycy, ludy bałtyckie (PP).	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, skąd pochodzą Słowianie (P), - omówić etapy kształtowania się plemion słowiańskich i ich organizację (PP), - wskazać na mapie siedziby plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie (P), - przedstawić proces kształtowania się państwa polskiego (P), - wymienić <i>cechy monarchii patrymonialnej na przykładzie państwa Mieszka I</i> (P), - wskazać <i>przyczyny i określić znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski</i> (P), - wyjaśnić, <i>na czym polegała kulturotwórcza rola Kościoła</i> (PP), - wskazać <i>na mapie granice państwa polskiego w czasach Mieszka I</i> (P), - omówić zmiany terytorialne państwa polskiego za panowania Mieszka I (PP).
I	2. Pierwszy król Polski	1	Uczeń zna: - daty: 997, 1000, 1004–1018, 1018, 1025 (P), - postacie: <i>Bolesława I</i>	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>zjazd gnieźnieński</i> , <i>arcybiskupstwo</i> ,	Uczeń potrafi: - przedstawić <i>przyczyny, przebieg i skutki misji biskupa Wojciecha do Prus</i> (P), - ocenić <i>znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla</i>

			<i>Chrobrego, św. Wojciecha, Ottona III (P), Henryka II (PP).</i>	metropolia (P), diecezja (PP).	<i>rozwoju organizacji kościelnej i państwowej (PP), - przedstawić rozwój terytorialny państwa Bolesława Chrobrego (P), - zlokalizować na mapie Gniezno i opisać wygląd grodu (PP), - omówić przyczyny, przebieg i skutki wojen z Niemcami (P), - ocenić polityczne znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego (PP).</i>
I	3. Polska pierwszych Piastów	1		Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>gród, podgrodzie, drużyna, danina, namiestnik (P).</i>	Uczeń potrafi: - opisać wygląd wczesnopiastowskiego grodu na przykładzie Ostrowa Lednickiego (PP), - omówić organizację państwa polskiego w czasach pierwszych Piastów (P), - przedstawić strukturę i zadania ludności państwa wczesnopiastowskiego (P), - opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X–XI w. (PP).
I	4. Trudny wiek XI	1	Uczeń zna: - daty: <i>1025, 1039, 1076 (P), 1031 (PP),</i> - postacie: <i>Mieszka II, Brzetysława, Kazimierza I Odnowiciela, Bolesława II Śmiałego, biskupa Stanisława, Galla Anonima, Wincentego Kadłubka (P).</i>	Uczeń rozumie: - pojęcie: powstanie ludowe (PP).	Uczeń potrafi: - wskazać przyczyny kryzysu państwa polskiego za Mieszka II (P), - omówić skutki powstania ludowego (P), - scharakteryzować i ocenić osiągnięcia Kazimierza Odnowiciela w odbudowie państwa polskiego (PP), - omówić sposób utrzymania wojska i Kościoła, który rozwinął się za panowania Kazimierza Odnowiciela (PP), - ocenić skutki polityki Bolesława Śmiałego w stosunku do cesarza Henryka IV (PP), - synchronizować wydarzenia w Polsce z wydarzeniami w Europie w XI w. (PP), - przedstawić podłoże i konsekwencje konfliktu Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem (P), - porównać relacje kronikarzy – Galla Anonima i Wincentego Kadłubka – i wskazać różnice w

					sporządzonych przez nich opisach konfliktu między królem Bolesławem a biskupem Stanisławem (P), - omówić zmiany terytorialne państwa pierwszych Piastów (PP).
I	5. Decyzja Bolesława Krzywoustego Część I. Polityka wewnątrzna i zagraniczna Bolesława Krzywoustego Część II. Decyzja Bolesława Krzywoustego	2	Uczeń zna: - daty: 1079, 1109, 1138 (P), 1102, 1113–1123 (PP), - postacie: Władysława I Hermana, Zbigniewa, Bolesława III Krzywoustego, Henryka V (P), synów Bolesława Krzywoustego (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, senior, dzielnica senioralna, dzielnice dziedziczne</i> (P).	Uczeń potrafi: - opisać okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Bolesława Krzywoustego (P), - przedstawić przyczyny i przebieg walk polsko-niemieckich w 1109 r. (P), - ocenić znaczenie wojny obronnej dla kształtowania się poczucia wspólnoty narodowej (PP), - wyjaśnić znaczenie Pomorza dla sprawnego funkcjonowania gospodarki państwa polskiego (P), - wyjaśnić przyczyny i skutki oraz omówić zasady statutu Bolesława Krzywoustego (P), - wskazać na mapie dzielnice utworzone na mocy ustawy sukcesyjnej i przyporządkować je poszczególnym synom Krzywoustego (P), - ocenić panowanie Bolesława Krzywoustego (PP).
I	Powstanie i rozwój państwa Piastów (lekcja powtórzeniowa)	1	Uczeń zna: - <i>przełomowe wydarzenia z dziejów Polski od X do XII w.</i> (P).	Uczeń rozumie: - <i>procesy polityczne, społeczne i kulturalne, które dokonały się w państwie pierwszych Piastów.</i>	Uczeń potrafi: - umiejscowić w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów (P), - omówić i ocenić dokonania pierwszych Piastów (PP), - scharakteryzować przemiany, jakie nastąpiły w państwie polskim w okresie panowania pierwszych Piastów (PP), - wyjaśnić przyczyny i skutki kluczowych wydarzeń oraz procesów w dziejach państwa piastowskiego (P), - wskazać mocne i słabe strony monarchii wczesnopiastowskiej, jej szanse i zagrożenia (PP).
I	6. Podzielona Polska	2	Uczeń zna: - datę: 1241 (P), - postacie: Władysława II	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>rozbicie dzielnicowe, kolonizacja</i>	Uczeń potrafi: - wyjaśnić przyczyny upadku zasady senioratu (P), - scharakteryzować okres rozbicia dzielnicowego w

	<p>Część I. Podzielona Polska</p> <p>Część II. Prawo niemieckie, prawo polskie</p>		<p>Wygnańca, Henryka I Brodatego, Henryka II Pobożnego (P).</p>	<p><i>niemiecka, lokacja, prawo niemieckie, prawo polskie, soltys, dziesięcina, gospodarka towarowo- pieniężna, prawo składu</i> (P), beneficjum (PP).</p>	<p><i>Polsce</i> (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić politykę książąt śląskich: Henryka Brodatego i Henryka Pobożnego (P), - wskazać przejawy i skutki słabej obronności granic Polski w dobie rozbitcia dzielnicowego (PP), - <i>omówić przyczyny i skutki kolonizacji niemieckiej</i> (P), - <i>scharakteryzować proces kolonizacji niemieckiej</i> (PP), - <i>dostrzec związki między rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym</i> (PP), - <i>omówić sytuację gospodarczą wsi i miast polskich w XIII w.</i> (PP), - <i>wyjaśnić, jak doszło do powstania gospodarki towarowo-pieniężnej</i> (PP), - wskazać na mapie ziemie utracone w trakcie rozbitcia dzielnicowego (do połowy XIII w.) (PP).
I	<p>7. Ku zjednoczeniu</p> <p>Część I. Krzyżacy i Brandenburgia</p> <p>Część II. Ku zjednoczeniu</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1228 (P), 1230, 1237, 1283 (PP), - postacie: <i>Konrada I Mazowieckiego</i> (P), <i>Jakuba Świnki</i> (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>zakon krzyżacki, Marchia Brandenburska, immunitet</i> (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>opisać przyczyny i okoliczności pojawienia się Krzyżaków na ziemiach polskich</i> (P), - <i>ocenić skutki sprowadzenia zakonu krzyżackiego dla państwa polskiego</i> (PP), - <i>omówić rozwój terytorialny państwa krzyżackiego</i> (P), - scharakteryzować działalność Krzyżaków prowadzoną na opanowanych obszarach (PP), - opisać okoliczności powstania Marchii Brandenburskiej i wyjaśnić, jakie zagrożenia dla Polski niesła jej polityka (P), - scharakteryzować rolę Kościoła jako instytucji przyczyniającej się do rozwoju kultury (PP), - ocenić rolę Kościoła w utrzymaniu jedności państwa polskiego (PP), - wskazać czynniki jednoczące kraj (P), - uzasadnić potrzebę zjednoczenia państwa

					<p>polskiego (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić grupy społeczne, które popierały ideę zjednoczenia państwa polskiego, oraz te, które się jej sprzeciwiały, i wyjaśnić, jakie były przyczyny poglądów każdej z tych grup (P).
I	<p>8. Król Władysław Łokietek</p> <p>Część I. Kręte ścieżki jednoczenia państwa</p> <p>Część II. Król Władysław Łokietek</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1295, 1300, 1308, 1320, 1331, 1332 (P), - postacie: <i>Przemysła II, Wacława II, Władysława I Łokietka</i> (P), <i>Wacława III</i> (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: starosta, wójt (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić drogę Przemysła II do korony królewskiej (PP), - scharakteryzować rządy Wacławów czeskich (PP), - wymienić etapy jednoczenia ziem polskich przez <i>Władysława Łokietka</i> (P), - opisać starania polskiego księcia o koronę królewską (P), - wskazać na mapie ziem zajęte przez <i>Łokietka</i> i pozostające poza granicami państwa (P), - omówić relacje polsko-krzyżackie w latach 1308–1332 (P), - ocenić panowanie <i>Władysława Łokietka</i> (PP).
I	<p>9. Wielki król</p> <p>Część I. Otoczony przez wrogów – polityka zagraniczna Kazimierza Wielkiego</p> <p>Część II. Jak Kazimierz Wielki rządził swoim krajem?</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1333–1370, 1343, 1364 (P), 1339 (PP), - postać <i>Kazimierza III Wielkiego</i> (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>statut, Akademia Krakowska, monarchia stanowa</i> (P), <i>kodyfikacja prawa</i> (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić i ocenić dokonania <i>Kazimierza Wielkiego</i> w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej (P), - wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego za panowania <i>Kazimierza Wielkiego</i> (P), - wyjaśnić przyczyny założenia Akademii Krakowskiej (P), - ocenić rolę <i>Kazimierza Wielkiego</i> w tworzeniu pozycji <i>Polski w Europie</i> (PP), - scharakteryzować zmiany struktury społeczno-wyznaniowej <i>Królestwa Polskiego</i> po przyłączeniu ziem ruskich (PP).

I	10. W Polsce Piastów	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nazwy stanów społecznych Polski średniowiecznej</i> (P), - <i>imiona pierwszych kronikarzy Polski</i> (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rocznik, kronika (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać proces powstawania stanów społecznych w Polsce (PP), - wyjaśnić, na czym polegała odrębność stanów społecznych w Polsce (P), - <i>scharakteryzować zmiany w strukturze społecznej Polski od X do XIV w.</i> (PP), - <i>wyjaśnić kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego w Polsce piastowskiej</i> (PP), - ocenić wpływ religii chrześcijańskiej na życie społeczeństwa polskiego X–XIV w. (PP), - <i>wskazać charakterystyczne cechy budownictwa romańskiego i gotyckiego</i> (P), - wymienić najważniejsze osiągnięcia kulturalne Polski piastowskiej (P), - opisać życie codzienne mieszkańców Polski w okresie piastowskim (PP).
I	Korona Królestwa Polskiego (lekcja powtórzeniowa)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>przełomowe wydarzenia z dziejów Polski od X do XIV w.</i> (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>procesy polityczne, gospodarcze i społeczne, które dokonały się w państwie polskim w X–XIV w.</i> (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dynamicznie ujmować zmiany terytorialne, wydarzenia polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe, które nastąpiły w Polsce od X do XIV w. (PP).
I	Polska Piastów – sprawdzian wiadomości	1			

II	<p>11. Unia Polski z Litwą</p> <p>Część I. Pod berłem Andegawenów</p> <p>Część II. Unia Polski z Litwą</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1370, 1374, 1385, 1386 (P), 1400 (PP), - postacie: <i>Ludwika Węgierskiego</i> (<i>Andegaweńskiego</i>), <i>Jadwigi</i>, <i>Władysława Jagiełły</i> (P), - postanowienia przywileju koszyckiego i <i>unii polsko-litewskiej</i> (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>unia personalna</i>, <i>szlachta</i>, <i>przywilej</i>, <i>poradnie</i> (P), <i>bojarstwo</i> (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez Ludwika Andegaweńskiego (PP), - dokonać bilansu panowania tego władcy (PP), - wyjaśnić przyczyny i konsekwencje wydania przywileju koszyckiego (P), - wskazać na mapie państwo polsko-węgierskie powstałe w wyniku unii (P), - przedstawić okoliczności koronacji Jadwigi na króla Polski (PP), - wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej (P), - podać skutki zawarcia unii polsko-litewskiej dla obydwu narodów i Europy (PP), - wskazać na mapie miejsce zawarcia unii, państwo polsko-litewskie oraz sąsiadujące z nim kraje (P).
II	12. Rządy Władysława Jagiełły	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1409–1411, 15 VII 1410, 1411, 1414 (P), - postacie: <i>Ulricha von Jungingena</i>, <i>Witolda</i>, <i>Pawła Włodkowica</i> (P), - przebieg bitwy pod Grunwaldem (PP), - różne źródła informacji o bitwie grunwaldzkiej (PP), - postanowienia <i>pierwszego pokoju toruńskiego</i> (P), - postanowienia unii Polski z Litwą, zawartych w 1401 i 1413 r. (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>kontrybucja</i>, <i>sobór</i> (P), <i>polonizacja</i> (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić relacje między Polakami a Litwinami po zawarciu unii w Krewie (PP), - wyjaśnić przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Jagiełły (P), - sytuować na mapie miejsca związane z wojną i postanowieniami <i>pierwszego pokoju toruńskiego</i> (P), - zanalizować dysproporcję między zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami <i>pierwszego pokoju toruńskiego</i> (PP), - wyjaśnić ponadczasową wartość zwycięstwa grunwaldzkiego jako źródła tradycji i umacniania tożsamości narodowej Polaków (PP), - dostrzec w wystąpieniu Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji zapowiedź tworzenia idei praw człowieka (PP).

II	<p>13. Synowie Jagiełły</p> <p>Część I. Druga unia z Węgrami</p> <p>Część II. Król Kazimierz Jagiellończyk</p> <p>Część III. Wojna trzynastoletnia</p>	3	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1444, 1454, 1454–1466 (P), 1440 (PP), - postacie: <i>Władysława Warneńczyka, Kazimierza Jagiellończyka</i> (P), <i>Zbigniewa Oleśnickiego</i> (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>monarchia elekcyjna, dynastia Jagiellonów, inkorporacja, lenno, pospolite ruszenie, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne</i> (P), <i>Związek Pruski, wojsko zaciężne</i> (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić okoliczności zawarcia drugiej unii z Węgrami (PP), - lokalizować na mapie imperium Turków osmańskich oraz państwa zagrożone ich najazdem (PP), - zanalizować przyczyny i skutki wystąpienia <i>Związku Pruskiego przeciwko Krzyżakom</i> (PP), - omówić przebieg wojny trzynastoletniej (P), - przedstawić postanowienia drugiego pokoju toruńskiego (P), - wskazać na mapie tereny odzyskane przez Polskę w wyniku wojny trzynastoletniej i tereny pozostawione poza granicami Królestwa (P), - ocenić postacie <i>Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka</i> (PP), - wyjaśnić znaczenie odzyskania <i>Pomorza Gdańskiego i ujścia Wisły dla dalszego rozwoju Polski</i> (P).
II	<p>14. Szlachta, chłopci, mieszczenie</p> <p>Część I. Szlachta, chłopci, mieszczenie</p> <p>Część II. Wisłą do Gdańska</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - treść przywilejów szlacheckich (P), - cechy charakterystyczne gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>sejmik, folwark, pańszczyzna</i> (P), <i>łaszt</i> (PP), - wpływ przywilejów na proces przekształcania się rycerstwa w szlachtę (P), - związek między przemianami gospodarczymi w Europie Zachodniej a rozwojem gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w Polsce (PP), - przyczyny słabości miast i mieszczaństwa w Polsce 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podać cechy charakterystyczne stanu szlacheckiego (P), - wskazać przyczyny i przejawy dominacji szlachty w polityce i gospodarce (P), - scharakteryzować organizację i sposób funkcjonowania folwarku szlacheckiego (PP), - wyjaśnić, jak zmieniło się położenie chłopów wraz z rozwojem gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej (PP), - określić czynniki, które zadecydowały o znaczącej roli i potędze Gdańska (PP), - dostrzec różnicę między życiem codziennym na wsi i w mieście (PP), - wymienić najważniejsze zabytki Gdańska (P).

				(P), - rolę Gdańska w Polsce XV–XVI w. (P).	
II	15. Polska u schyłku średniowiecza	1	Uczeń zna: - postacie: <i>Jana Długosza</i> , <i>Wita Stwosza</i> (P).	Uczeń rozumie: - znaczenie tolerancji dla utrzymania jedności państwa polskiego (PP).	Uczeń potrafi: - wskazać cechy charakterystyczne społeczeństwa polskiego w XV–XVI w. (P), - określić rolę Kościoła w XV–XVI w. (P), - przedstawić etapy edukacji w Polsce późnego średniowiecza (PP), - omówić rolę Akademii Krakowskiej (PP), - rozpoznać i wymienić zabytki architektury oraz sztuki gotyckiej w Polsce (P).
II	Polska późnego średniowiecza (lekcja powtórzeniowa)	1	Uczeń zna: - przełomowe wydarzenia polityczne i militarne z dziejów Polski i Litwy w XV w. (P).	Uczeń rozumie: - powiązania między przemianami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi oraz skutki tych przemian dla wizerunku Polski w Europie w XV–XVI w. (P).	Uczeń potrafi: - przedstawić cechy charakterystyczne gospodarki, kultury i polityki państwa polskiego pod rządami Andegawenów i pierwszych Jagiellonów (PP).

II	Polska Andegawenów i pierwszych Jagiellonów – sprawdzian wiadomości	1			
III	16. Odkrycie świata i człowieka	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1492 (P), ok. 1450 (PP), - głównych twórców europejskiego renesansu (Filippa Brunelleschiego, Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Jana Gutenberga) i ich dzieła (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>epoka nowożytna, renesans (odrodzenie), humanizm, teoria heliocentryczna, mecenas</i> (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić źródła rozwoju kultury renesansu (P), - wskazać różnice w postrzeganiu człowieka i świata w okresie średniowiecza i renesansu (PP), - opisać cechy charakterystyczne nowej epoki (P), - wymienić i scharakteryzować najważniejsze osiągnięcia renesansu w dziedzinie kultury i sztuki (P), - ocenić rolę druku w upowszechnieniu idei renesansu oraz rozwoju cywilizacji europejskiej (PP).
III	17. Nowy Świat	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1453, 1492, 1497, 1519–1522 (P), 1488–1522 (PP), - postaci: <i>Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana</i> (P), - przyczyny odkryć geograficznych (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>Stary i Nowy Świat, kolonie</i> (P), karawela, handel trójkątny, plantacje (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sytuować w czasie i przestrzeni wyprawy <i>Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana</i> (P), - wskazać na mapie posiadłości kolonialne <i>Portugalii i Hiszpanii</i> (P), - ocenić wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze oraz kulturowe <i>Europy i Nowego Świata</i> (PP).
III	18. Korzenie kapitalizmu	1		<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>system nakładczy, manufaktura, bank, gospodarka towarowo-pieniężna, kapitalizm</i> (P), <i>weksel,</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować przemiany, jakie dokonały się w Europie w XVI w. (PP), - omówić i ocenić wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze <i>Europy</i> (PP), - dostrzec różnorodne formy aktywizacji

				<p><i>inflacja</i>, popyt (PP), - sposób funkcjonowania systemu nakładczego i manufaktury (PP), - rolę pieniądza i systemu bankowego w rozwoju kapitalizmu (PP).</p>	<p>ekonomicznej szlachty i mieszczaństwa (PP), - wyjaśnić, jak doszło do podziału gospodarczego Europy na rzemieślniczy Zachód i rolniczy Wschód (P), - porównać dwa odrębne systemy ekonomiczne: na wschód i na zachód od Łaby (P).</p>
III	19. Podzielony Kościół	2	<p>Uczeń zna: - daty: 1517, 1534, 1555 (P), 1572 (PP), - postacie: <i>Marcina Lutra</i>, <i>Jana Kalwina</i>, <i>Henryka VIII</i> (P).</p>	<p>Uczeń rozumie: - pojęcia: odpust, <i>reformacja</i>, <i>protestanci</i>, <i>luteranizm</i>, <i>kalwinizm</i>, <i>anglikanizm</i>, <i>wojny religijne</i>, noc św. <i>Bartłomieja</i>, pokój religijny (P), <i>hugenoci</i>, <i>ekumenizm</i> (PP).</p>	<p>Uczeń potrafi: - wymienić czynniki, które doprowadziły do rozłamu w Kościele zachodnim (P), - opisać cele i scharakteryzować działalność <i>Marcina Lutra</i> i <i>Jana Kalwina</i> (P), - omówić okoliczności powstania kościoła <i>anglikańskiego</i> (PP), - wymienić różnice między nowymi wyznaniem a katolicyzmem (PP), - omówić charakter i skutki wojen religijnych w Europie w XVI w. (PP), - wskazać na mapie państwa objęte reformacją (P).</p>
III	20. Odnowić Kościół	1	<p>Uczeń zna: - daty: 1545–1563 (P), 1540, 1542 (PP), - postacie: <i>Ignacego Loyoli</i> (P), <i>Giordana Bruna</i> (PP), - reformy soboru <i>trydenckiego</i> (P).</p>	<p>Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>kontrreformacja</i> (<i>reforma Kościoła</i>), <i>Święte Oficjum</i>, <i>inkwizycja</i>, indeks ksiąg zakazanych, <i>Towarzystwo Jezusowe</i> (<i>jezuici</i>) (P), - rolę Kościoła w dobie <i>kontrreformacji</i> (P).</p>	<p>Uczeń potrafi: - omówić skutki reformacji dla Kościoła katolickiego i Europy XVI w. (P), - wyjaśnić cele zwołania <i>soboru trydenckiego</i> i wskazać postanowienia, które miały wzmocnić <i>katolicyzm</i> (P), - omówić cele działalności <i>Świętego Oficjum</i> i <i>jezuitów</i> (P), - podać przyczyny wydania indeksu ksiąg zakazanych (PP), - ocenić działalność Kościoła w dobie <i>kontrreformacji</i> (PP).</p>
III	21. „Trzeci Rzym”	1	<p>Uczeń zna: - daty: 1380, 1480 (PP), - postać <i>Iwana IV Groźnego</i> (P),</p>	<p>Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>Ruś Kijowska</i>, <i>Wielkie Księstwo Moskiewskie</i>, <i>chan</i>, <i>car</i>,</p>	<p>Uczeń potrafi: - przedstawić sytuację <i>Rusi</i> pod panowaniem <i>mongolskim</i> (PP), - wyjaśnić okoliczności powstania i znaczenie <i>teorii</i></p>

			- kolejne etapy rozwoju państwa moskiewskiego (P).	„trzeci Rzym”, <i>samowładztwo</i> , sobór (świątynia prawosławna), Kreml (P), <i>opricznina</i> , opricznicy (PP), - rolę religii prawosławnej w umacnianiu państwa moskiewskiego (PP), - konsekwencje cywilizacyjne przyjęcia chrztu przez Rusinów ze strony Bizancjum (PP).	o „trzecim Rzymie” (P), - wskazać cele polityki wewnętrznej i zagranicznej władców Moskwy (P), - omówić życie codzienne w państwie moskiewskim (PP), - ocenić panowanie cara Iwana Groźnego (PP), - dostrzec rosnącą potęgę państwa leżącego na peryferiach Europy (PP).
III	22. Czasy Ludwika XIV	1	Uczeń zna: - daty 1598, 1685 (P), - postacie: <i>kardynała Richelieu</i> , <i>Ludwika XIV</i> (P), <i>Jeana Baptiste’a Colberta</i> , <i>Moliera</i> (PP), - postanowienia edyktu nantejskiego (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>monarchia absolutna</i> , racja stanu, edykt nantejski (P), <i>merkantylizm</i> (PP).	Uczeń potrafi: - wskazać cele polityczne działalności kardynała Richelieu i sposób ich realizacji (PP), - wyjaśnić, na czym polegała polityka gospodarcza Colberta (PP), - dostrzec związki między polityką ekonomiczną, militarną i zagraniczną Francji czasów Ludwika XIV (PP), - <i>na przykładzie Francji Ludwika XIV scharakteryzować ustrój monarchii absolutnej</i> (P), - ocenić stosunek Ludwika XIV do hugenotów (PP), - wymienić przejawy dominacji kulturalnej Francji w Europie w XVII–XVIII w. (P), - ocenić panowanie Ludwika XIV (PP).
III	23. Czy władza króla jest bezprawna? Część I. Rewolucja angielska Część II.	2	Uczeń zna: - daty: 1640–1660, 1649, 1688–1689 (P), 1588, 1628, 1642 (PP), - postacie: Elżbiety I Wielkiej, <i>Karola I Stuarta</i> , <i>Olivera Cromwella</i> , <i>Wilhelma III Orańskiego</i> (P), <i>Jakuba I Stuarta</i> (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>parlament</i> , Izba Lordów, Izba Gmin, Deklaracja praw, <i>chwalebna rewolucja</i> , <i>monarchia parlamentarna</i> , (P), Wielka Armada, purytanie, petycja, Armia Nowego Wzoru, lord	Uczeń potrafi: - przedstawić skład i zadania parlamentu angielskiego (P), - omówić najważniejsze wydarzenia rewolucji angielskiej (P), - wymienić <i>charakterystyczne cechy monarchii parlamentarnej</i> (P), - <i>porównać monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej</i> ,

	Anglia monarchią parlamentarną			protektor (PP), - przyczyny klęski polityki Stuartów zmierzającej do wprowadzenia absolutyzmu (PP).	<i>prawa i obowiązki poddanych oraz rolę instytucji stanowych (PP).</i>
III	24. Barok	1	Uczeń zna: - <i>głównych myślicieli i twórców baroku (Galileusza, Isaaca Newtona, Kartezjusza, Rembrandta, Giovanniego Lorenza Berniniego, Antonia Vivaldiego, Jana Sebastiana Bacha) i ich dzieła (P).</i> - ramy chronologiczne baroku w Europie (P),	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>racjonalizm, barok (P), lęk przed pustką, opera (PP),</i> - genezę baroku (PP), - związek między rozwojem baroku a kontreformacją (PP).	Uczeń potrafi: - wyjaśnić, dlaczego Kościół odrzucał nowożytne teorie naukowe (P), - przedstawić osiągnięcia nauki w XVII w. (PP), - <i>podać charakterystyczne cechy stylu barokowego w architekturze i sztuce (P),</i> - wymienić najświetniejsze zabytki architektury barokowej (P), - wskazać różnice między sztuką i architekturą baroku i renesansu (PP), - omówić życie codzienne mieszkańców Europy w XVII w. (PP).
III	Początki nowożytnej Europy (lekcja powtórzeniowa)	1	Uczeń zna: - <i>przełomowe wydarzenia polityczne oraz przemiany gospodarcze, społeczne i kulturowe, jakie nastąpiły w Europie w XVI–XVII w. (P).</i>	Uczeń rozumie: - <i>powiązania między przemianami politycznymi, gospodarczymi i społecznymi oraz ich skutki dla Europy w XVI–XVII w. (P).</i>	Uczeń potrafi: - <i>opisać zmiany, jakie zaszły w epoce nowożytnej w XVI i XVII w. (P).</i>
III	Wczesna epoka nowożytna – sprawdzian wiadomości	1			
IV	25. Sejm i sejmiiki Część I.	2	Uczeń zna: - daty: <i>1374, 1454, 1493, 1505 (P), 1422, 1430–1433 (PP),</i>	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>sejmik ziemski, rada królewska, zjazd walny, posłowie, sejm</i>	Uczeń potrafi: - <i>scharakteryzować rozwój uprawnień stanu szlacheckiego (PP),</i> - <i>wymienić instytucje ustrojowe demokracji</i>

	<p>Powstanie sejmu walnego</p> <p>Część II. Dlaczego demokracja szlachecka?</p>		<p>- treść przywilejów szlacheckich i konstytucji <i>Nihil novi</i> (P).</p>	<p>walny, izba poselska, senat, magnateria, instrukcje poselskie, demokracja szlachecka, konstytucja (ustawa sejmowa) (P), zasada jedności, zasada jednomyślności, nobilitacja, ustrój mieszany, kadencja (PP),</p> <p>- związek między nadawanymi szlachcie przywilejami a jej rosnącą pozycją polityczną w państwie (P),</p> <p>- rolę i znaczenie szlachty w kształtowaniu ustroju Rzeczypospolitej (P),</p> <p>- relacje między instytucjami sprawującymi władzę w Rzeczypospolitej szlacheckiej (PP).</p>	<p>szlacheckiej i ich kompetencje (P),</p> <p>- opisać sposób funkcjonowania sejmików szlacheckich (PP),</p> <p>- omówić proces tworzenia się sejmu walnego (PP),</p> <p>- opisać organizację i zasady działania sejmu walnego (P),</p> <p>- podać uprawnienia trzech stanów sejmujących (P),</p> <p>- scharakteryzować relacje między szlachtą a innymi stanami społecznymi (PP),</p> <p>- wskazać różnice między sejmem dawnej Rzeczypospolitej a współczesnym (PP).</p>
IV	<p>26. Wspólna Rzeczpospolita</p> <p>Część I. Polityka zagraniczna ostatnich Jagiellonów</p> <p>Część II. Ruch egzekucyjny i unia lubelska</p>	2	<p>Uczeń zna:</p> <p>- daty: 1525, 1569, 1572 (P),</p> <p>- postacie: <i>Zygmunta I Starego</i>, <i>Zygmunta II Augusta</i>, <i>Albrechta Hohenzollerna</i> (P),</p> <p>- postanowienia <i>hołdu pruskiego</i> i <i>unii lubelskiej</i> (P).</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>- pojęcia: <i>hołd pruski</i>, <i>unia realna</i>, <i>ruch egzekucyjny</i>, tolerancja religijna, pierwsza Rzeczpospolita, arianie, czasy zygmunto-wskie (PP),</p> <p>- związek między programem ruchu egzekucyjnego i jego realizacją a rozwojem demokracji szlacheckiej</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>- omówić przyczyny i następstwa konfliktu polsko-krzyżackiego (P),</p> <p>- ocenić znaczenie <i>hołdu pruskiego</i> (PP),</p> <p>- scharakteryzować program ruchu egzekucyjnego i jego realizację (PP),</p> <p>- wskazać różnice między <i>unią personalną</i> a <i>unią realną</i> (P),</p> <p>- przedstawić okoliczności zawarcia <i>unii realnej</i> między Polską a Litwą (P),</p> <p>- omówić konsekwencje <i>unii lubelskiej</i> oraz wyjaśnić wynikające z niej korzyści i zagrożenia (PP),</p> <p>- wskazać na mapie terytoria obu połączonych</p>

				(PP).	państw (P), - scharakteryzować stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i ich specyfikę na tle europejskim (PP), - ocenić politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów (PP).
IV	27. Polska i Litwa złotego wieku Część I. Perły polskiego renesansu Część II. Polska i Litwa złotego wieku	2	Uczeń zna: - postacie: Bony, <i>Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Jana Zamoyskiego</i> (P), Marcina Kromera, Bartolomea Berrecciego (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: arras, <i>arkady, ratusz, złoty wiek</i> (P), urbanistyka (PP), - wkład Zygmunta Starego i królowej Bony w upowszechnienie renesansu w Polsce (PP).	Uczeń potrafi: - opisać życie codzienne mieszkańców Rzeczypospolitej w XVI w. (PP), - opisać wygląd renesansowego miasta (PP), - scharakteryzować położenie ludności żydowskiej w Rzeczypospolitej w XVI w. (PP), - rozpoznać i wymienić zabytki architektury i sztuki renesansowej w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu (P), - wskazać wpływ renesansu na polską oświatę, literaturę i sztukę (P), - przedstawić osiągnięcia piśmiennictwa polskiego epoki renesansu (P), - porównać osiągnięcia renesansu polskiego i europejskiego (PP).
IV	28. Pierwsi królowie elekcyjni	1	Uczeń zna: - daty: 1573, 1576 (P), 1582 (PP), - postacie: Anny Jagiellonki, <i>Henryka Walezego, Stefana Batorego</i> (P), - postanowienia artykułów <i>henrykowskich, pacta conventa, konfederacji warszawskiej</i> (P).	Uczeń rozumie: - pojęcia: bezkrólewie, <i>artykuły henrykowskie, pacta conventa, konfederacja, sejm elekcyjny, interrex, wolna elekcja</i> (P), piechota wybraniecka, różnowierca (PP), - podłoże polityczne tolerancji wyznaniowej w Polsce (PP), - wpływ wolnej elekcji na przemiany ustrojowe	Uczeń potrafi: - opisać przebieg i przedstawić zasady wolnej elekcji na przykładzie roku 1573 (P), - wyjaśnić okoliczności uchwalenia oraz główne założenia artykułów <i>henrykowskich i konfederacji warszawskiej</i> (P), - omówić cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i skutki ich realizacji (PP), - wskazać na mapie miejsca najważniejszych wydarzeń związanych z wojną o Inflanty za Stefana Batorego (P), - ocenić wolną elekcję z punktu widzenia interesów państwa polsko-litewskiego (PP).

				Rzeczypospolitej (P).	
IV	29. Srebrny wiek	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1605, 1610, 1620, 1621, 1627 (P), 1606, 1629 (PP), - postaci: Zygmunta III Wazy, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego (P), Mikołaja Zebrzydowskiego, Dymitra Samozwańca, Michała Romanowa (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>husaria, rokosz, dymitriada, Kozacy, srebrny wiek</i> (P), wielka smuta, Zaporozże (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić okoliczności, w których dynastia Wazów znalazła się na tronie polskim (PP), - podać przyczyny i skutki wojen Polski ze Szwecją, z Rosją i Turcją za panowania Zygmunta III Wazy (P), - wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew tych wojen (P), - wyjaśnić przyczyny rokoszu Zebrzydowskiego (PP), - ocenić panowanie Zygmunta III Wazy (PP).
IV	30. „Początek niedoli Królestwa”	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1648, 1649, 1654, 1658 (P), 1651 (PP), - postaci: Władysława IV, Bohdana Chmielnickiego, Jana II Kazimierza (P), Jeremiego Wiśniowieckiego (PP), - treść ugody w Perejasławiu i ugody hadziackiej (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>rejestr, rebelia</i> (P), - złożoność (ekonomiczną, religijną i narodowościową) przyczyn wystąpień kozackich na Ukrainie (PP), - wpływ powstania Chmielnickiego na stosunki z Rosją i Turcją (PP), - przesłanki tworzenia się narodu ukraińskiego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić sytuację mieszkańców Ukrainy po przyłączeniu jej do Polski (PP), - wyjaśnić przyczyny, cele i następstwa powstania Chmielnickiego na Ukrainie (P), - opisać wydarzenia na Ukrainie w latach 1648–1667 (P), - wskazać na mapie miejsca najważniejszych wydarzeń powstania Chmielnickiego (P), - ocenić skutki powstania Chmielnickiego dla późniejszej sytuacji społeczno-politycznej Polski (PP),
IV	31. Potop Część I. Potop Część II. „Dla ojczyzny ratowania”...	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1655, 1657, 1660 (P), 1667 (PP), - postaci: Karola X Gustawa, Stefana Czarnieckiego (P), Hieronima Radziejowskiego, Janusza 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: <i>potop, abdykacja</i> (P), wojna szarpana (PP), - konsekwencje przyznania Prusom Książęcym całkowitej niezależności (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić przyczyny, przebieg i skutki potopu (P), - scharakteryzować ewolucję postaw Polaków w trakcie tej wojny i wymienić przyczyny zmiany postaw (PP), - wskazać na mapie miejsca najważniejszych wydarzeń z czasów potopu (P), - scharakteryzować stosunki polsko-rosyjskie w II

			Radziwiłła (PP), - postanowienia pokoju w Oliwie (P) i rozejmu w Andruszowie (PP).		połowie XVII w. (PP), - omówić i ocenić społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen XVII w. (PP).
IV	32. Ku anarchii	1	Uczeń zna: - daty: 1652 (P), 1665–1666, 1668 (PP), - postacie: Michała Korybuta Wiśniowieckiego (P), <i>Jerzego Lubomirskiego</i> , <i>Andrzeja Maksymiliana Fredry</i> (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>liberum veto</i> , <i>rokosz</i> , <i>sarmatyzm</i> (P), - wpływ <i>liberum veto</i> na funkcjonowanie państwa polskiego (P).	Uczeń potrafi: - opisać przyczyny wzrostu znaczenia magnaterii w państwie polskim (PP), - wskazać cele, do których dążyła magnateria polska w XVII w. (PP), - wyjaśnić przyczyny i wskazać przejawy kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego Rzeczypospolitej w II połowie XVII w. (P), - przedstawić przyczyny i skutki rokoszu Lubomirskiego (PP), - zinterpretować ideę „złotej wolności” szlacheckiej (P), - ocenić skutki dominacji magnatów w Rzeczypospolitej XVII w. (PP), - opisać ideologię polskiego sarmatyzmu (P), - wymienić cechy charakterystyczne kultury polskiego baroku (P).
IV	33. Dni chwały	1	Uczeń zna: - daty: 1672, 1673, 1683 (P), 1674, 1699 (PP), - postacie: <i>Jana III Sobieskiego</i> (P), <i>Kara Mustafy</i> , <i>Marii Kazimiery</i> (PP).	Uczeń rozumie: - pojęcia: <i>haracz</i> , <i>jasyr</i> , <i>wielki wezyr</i> , <i>giaur</i> (PP); - znaczenie wiktorii wiedeńskiej dla losów Europy w II połowie XVII w. (P).	Uczeń potrafi: - opisać organizację państwa tureckiego (PP), - omówić przebieg konfliktów polsko-tureckich w II połowie XVII w. (P), - ocenić znaczenie zwycięstw: <i>pod Chocimiem w 1673 r. i pod Wiedniem w 1683 r. dla dalszych losów Rzeczypospolitej</i> (PP), - ocenić wkład Polski w zwycięstwo chrześcijaństwa nad islamem w Europie w XVII w. (PP), - wskazać sukcesy i porażki polityki zagranicznej <i>Jana III Sobieskiego</i> (P), - dostrzec związki między wydarzeniami historycznymi a literaturą polską (PP).

IV	34. Czasy saskie	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1697, 1700–1721, 1717 (P), 1709, 1733 (PP), - postacie: <i>Augusta II Sasa, Piotra I, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III Sasa, Stanisława Konarskiego (P), Karola XII (PP),</i> - <i>postanowienia sejmu niemiego (P).</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenia: <i>czasy saskie, sejm niemy, Collegium Nobilium (P), „taniec goniony”, „karczma zajezdna” (PP),</i> - <i>wpływ wydarzeń politycznych na życie społeczno-gospodarcze kraju w czasach saskich (P),</i> - <i>cele polityczne Rosji względem państwa polskiego (P).</i> 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić okoliczności zawarcia unii polsko-saskiej (P), - <i>podać przyczyny i skutki konfliktów związanych z walką o polski tron za panowania Sasów (PP),</i> - <i>wyjaśnić zmianę położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w. (PP),</i> - <i>dostrzec różne postawy społeczeństwa polskiego w czasach saskich (P),</i> - <i>dostrzec przejawy ożywienia gospodarczego i kulturalnego w czasach saskich (PP),</i> - <i>ocenić panowanie Sasów (PP),</i> - <i>uzasadnić potrzebę naprawy Rzeczypospolitej w II połowie XVIII w. (P).</i>
IV	Rzeczpospolita szlachecka (lekcja powtórzeniowa)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>przełomowe wydarzenia polityczne i militarne z dziejów Polski i Litwy w XVI–XVIII w. (P).</i> 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakter przemian politycznych, gospodarczych i społecznych, jakie dokonały się w państwie polsko-litewskim, oraz skutki tych przemian dla wizerunku Polski w Europie w XVI–XVIII w. (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>przedstawić główne postanowienia unii realnej między Polską a Litwą (P),</i> - <i>scharakteryzować stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim (PP),</i> - <i>wymienić instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i ich kompetencje (P),</i> - <i>omówić osiągnięcia kultury polskiego renesansu i baroku (P),</i> - <i>ocenić charakter zmian systemu polityczno-ustrojowego Rzeczypospolitej w XVII w. (PP),</i> - <i>omówić i ocenić następstwa wojen w XVII w. (PP),</i> - <i>wskazać przejawy kryzysu Rzeczypospolitej w II połowie XVII w. i w czasach saskich (P).</i>
IV	Pierwsza Rzeczpospolita – sprawdzian wiadomości	1			

